

सेंट एंड्रयूज स्कॉट्स सीनियर सेकेंडरी स्कूल

९वीं एवेन्यू, आई.पी.एक्सटेंशन, पटपडगंज, दिल्ली – ११००९२

सत्र: २०२५-२६

कक्षा 9

विषय- संस्कृत

कार्यपत्रिका -1(अव्यय)

1. इमं संवादम् उचितैः अव्ययपदैः पूरयत। उत्तराणि समक्षं प्रदत्तस्थाने लिखत अथा प्रवृत्ता
(अव्ययानां सूची अधः प्रवृत्ता)–

मञ्जूषा

अधुना, अपि, बहिः, नूनम्, उच्चैः

- रमा – विश्रुत! मेघाः (i) गर्जन्ति।
विश्रुतः – आम् (ii) वृष्टिः भविष्यति।
रमा – अवश्यम्, त्वम् गृहात् (iii) मा गच्छ।
विश्रुतः – तर्हि अहम् (iv) दूरदर्शने एव नाटकम् पश्यामि।
रमा – विश्रुत! समाचारम् अपि शृणु, दशमकक्षायाः परीक्षापरिणामस्य सूचना (v) संप्रवेत्।

2. अधोलिखिते संवादे उचित-अव्ययपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत। (अव्ययानां सूची अधः प्रवृत्ता)–

मञ्जूषा

उच्चैः, किमर्थम्, एव, बहिः, अपि

- पिता – पुत्र! एषः कोलाहलः (i) भवति?
पुत्र – (ii) एका नदी स्वनृत्यकौशलं प्रदर्शयति।
पिता – किम् कश्चित् गायति, वादयति (iii) ?
पुत्र – आम्, नटः (iv) गायति, ढोलकं वादयति च।
पिता – अभ्यासेन (v) कौशलं प्राप्यते।

3. अधोलिखितम् अनुच्छेदम् उचितैः अव्ययपदैः पूरयित्वा पुनः लिखत–

मञ्जूषा

यदा, तदा, नूनम् एव, अद्य, अपि, यत्र, तत्र, सर्वदा

- (i) विद्यालये वनमहोत्सवः मान्यते।
(ii) छात्रैः गृहेभ्यः एकः पादपः आनीतः।
(iii) छात्रैः आनीतेषु पादपेषु फलिनः वृक्षाः सन्ति।
(iv) वृक्षाः सन्ति हरीतिमा वर्तते।
(v) वृक्षेषु फलानि आगमिष्यन्ति केचन अन्ये एव छात्राः तानि उपभोक्ष्यन्ति।

4. अधोलिखितानि वाक्यानि मञ्जूषायाः सहायतया उचितैः अव्ययपदैः पूरयित्वा पुनः लिखत–

मञ्जूषा

यावत्-तावत्, शनैः, शनैः, श्वः, विना, मा, उच्चैः, एव

- (i) मम मातुलः काश्मीरात् आगमिष्यति।
(ii) असत्यं वद।
(iii) स्थास्यन्ति गिरयः रामायणी कथा प्रचरिष्यति।
(iv) कच्छपः चलति।
(v) अस्माकं जीवनं जलं असम्भवम्।